

מוזיקה באמצעות מחשב

כחלק מתכנית הלימודים במגמה למוזיקה בבית-הספר התיכון (אילון אבירם 2005)

רקע

בביתו של כל תלמיד (כמעט) נמצא מחשב היכול לשמש ללימוד, חקר, האזנה, יצירה, ותרגול מיומנויות מוזיקליות שונות, ולרבים מהתלמידים כיום, המחשב הוא חלק בלתי נפרד מדרכי החשיבה והעבודה. בתחום החינוך המוזיקלי מקובל המחשב ככלי עזר היכול להשתלב בלימודי המוזיקה השונים, אם כי אינו מהווה תחום לימודים עצמאי כגון תיאוריה, סולפג'י, תולדות וכד'. השימוש במחשב מגדיל את המגוון של דרכי ההוראה, ובכך הוא יכול לשפר את תוצרי הלימוד.

דרכים לשילוב המחשב בכיתה המוזיקה

במגמה למוזיקה יכולה להתקיים רמה גבוהה של פעילות מוזיקלית ממוחשבת, שתאפשר לגוון את דרכי ההוראה, ולאפשר לכל תלמיד מידה רבה של ביטוי מוזיקלי עצמאי, ויכולת להתקדם וללמוד בדרכו האישית.

1. בכיתה: עמדת הוראה ממוחשבת המשמשת למורה להדגמת הפעילות הממוחשבת של התלמידים וכאמצעי הוראה בכלל.
2. בכיתה למוזיקה בה קיימים מחשבים לתלמידים, ישולבו מערכים לימוד ממוחשבים בתחומי המוזיקה השונים.
3. בכיתה ללא מחשבים יערכו שיעורים מסויימים בכיתה מחשבים הקיימת בבית הספר, המותקנת גם להוראת מוזיקה.
4. בביתו יוכל התלמיד לתרגל וללמוד נושאים שונים באמצעות המחשב.

מטרות אופרטיביות בשילוב המחשב בלימודי המוזיקה

1. המחשב ככלי האזנה: התלמיד ישתמש במחשב, הן בכיתה והן בביתו, להאזנה, להיכרות עם ספרות המוזיקה, ניתוח ועוד, וזאת באמצעות חומרים אותם יקבל בכיתה או באמצעות האינטרנט.
2. המחשב ככלי לימוד ועיון: התלמיד ימצא במחשב מאמרים, תווים, תמונות, סרטים וחומרים אחרים, בתחומים כגון תיאוריה, תולדות המוזיקה וכד'.
3. המחשב ככלי לתרגול: התלמיד ישתמש בתוכנות, בחומרים שונים, ובאתרי אינטרנט יעודיים, לתרגול מיומנויות מוזיקליות כגון נגינה, שירה, פיתוח שמיעה וכד'.
4. המחשב ככלי יצירה: התלמיד ישתמש בתוכנות המאפשרות לו ליצור, לכתוב, לעבד, ולערוך מוזיקה, וזאת במסגרת לימודי הקומפוזיציה, עיבודים להרכבים ועוד.
5. המחשב ככלי לעיצוב סאונד: התלמיד ישתמש בתכונותיו של המחשב ככלי נגינה מוזיקלי, וכמכשיר לעריכה והפקה מוזיקלית.

יחידת לימוד בתחום היצירה המוזיקלית הממוחשבת (כ- 90 שעות)

ביחידה זו יעבור התלמיד, במהלך השנים, מסלול הדרכה הכולל מגוון רב של שימושי מחשב כגון: פיתוח שמיעה, לימוד ועיון, האזנה וניתוח, סאונד וכד'.

יושם דגש מיוחד על **הלחנה ועיבוד באמצעות מחשב**, הכוללים את הנושאים הבאים:

- יצירה מוזיקלית "אינטואיטיבית" בתוכנות המציעות כתיבה מוזיקלית בתיווי מסורתי שאינו מסורתי אלא באמצעים גרפיים, סמלים, תבניות וכד'.
- אילתור על רקע ליווי המיוצר במחשב (מינוס 1), וכן הקלטת האילתור למחשב לצורך ניתוח ולימוד.
- כתיבת תווים ופרטיטורות. תפקידים לנגנים.
- לימוד טכניקות קומפוזיטוריות מסורתיות, קונטרפונקט, הרמוניה, וכד', כשהמחשב משמש כתחליף לניר ועפרון, ומאפשר להאזין לתוצרי הכתיבה.
- תזמור: כתיבת עיבודים להרכבים של המגמה, ולהרכבים אחרים.
- הלחנה בסגנונות שונים: שירים, קטעי ג'אז, מוזיקה אלקטרונית, מוזיקה לתמונה (קולנוע), ומוזיקה אומנותית.
- הנדסת קול: הקלטות של הרכבים והופעות, ועריכתן באמצעות המחשב. הפקה ועריכה מוזיקלית.